

**УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

ЗВІТ

**про роботу управління охорони історичного середовища
у 2019 році**

2020 р.

Управління охорони історичного середовища (далі – УОІС), утворене для забезпечення правових, організаційних, соціальних та економічних відносин у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру історичного середовища міста.

Бачення

Управління охорони історичного середовища – координатор обачного оновлення та збереження історичної спадщини м. Львова.

Місія

Зберегти та відновити багатонаціональну культурну спадщину міста для наступних поколінь, забезпечити комфортне проживання мешканцям історичного міста.

Основні завдання управління

Основними завданнями управління є:

- організація та супровід ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини (служба замовника);
- організація та координація робіт щодо виявлення, паспортизації, ведення обліку та інвентаризації пам'яток культурної спадщини;
- здійснення заходів з метою захисту пам'яток культурної спадщини на підставі відповідних нормативно-правових актів та наданих повноважень;
- інформаційно-просвітницька робота.

НАПРЯМКИ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ

В управлінні є два відділи.

Відділ охорони та використання об'єктів культурної спадщини виконує такі основні функції: надання висновків щодо відповідних програм та проектів в історичному ареалі, юридичний супровід, заходи у випадку порушення пам'яткоохоронного законодавства.

Відділ обліку та моніторингу об'єктів культурної спадщини виконує такі основні функції: організація та супровід проведення реставраційно-ремонтних робіт, організація та проведення тендерних закупівель, укладання охоронних договорів, надання інформації щодо обліку об'єктів культурної спадщини.

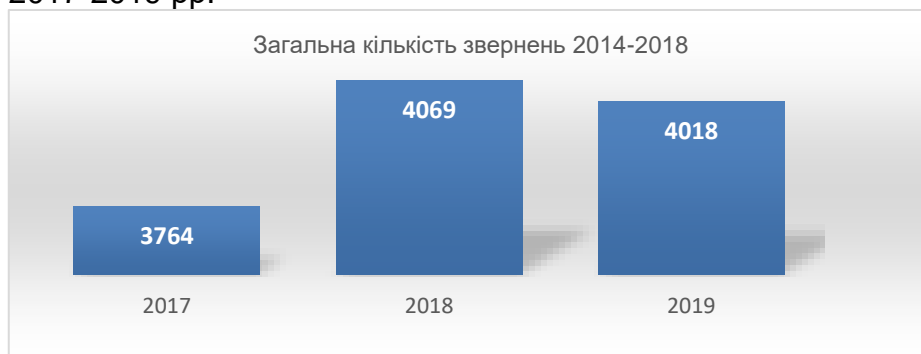
Управління здійснює просвітницьку роботу з власниками і користувачами пам'яток, інформаційні заходи для популяризації пам'яткоохоронної справи.

Збереження, реставрація та охорона пам'яток культурної спадщини. Виконання управлінням робіт, проектів, завдань у 2018 році.

Опрацювання звернень фізичних та юридичних осіб

За звітний період опрацьовано **4018** звернень, заяв і документів.

Діаграма 1. Динаміка надходження в управління звернень, заяв та документів у 2017-2019 рр.

За результатом розгляду окремих категорій звернень:

- підготовлено **174** висновків щодо проектної документації на проведення ремонтно-реставраційних робіт;
- розглянуто **715** проекти на встановлення вивісок та надано відповідні висновки;
- розглянуто **70** проектів розміщення літніх майданчиків біля стаціонарних закладів ресторанного господарства (у т. ч. проекти на встановлення малих архітектурних форм) та надано відповідні висновки;
- надано **35** довідок про коефіцієнт культурної цінності пам'яток культурної спадщини.

Управління підготувало 13 проектів рішень, які були прийняті Виконавчим комітетом Львівської міської ради, а саме:

- «Про виконання будівельних робіт із зовнішньої теплоізоляції фасадів будинків – об'єктів культурної спадщини та будинків, які знаходяться у межах історичного ареалу м. Львова» (14.01.2019 № 25).
- «Про оголошення 2019 року у м. Львові роком Івана Левинського» (06.03.2019 № 214).
- «Про збереження історичних аптек м. Львова» (12.04.2019 № 356).
- «Про збереження історичних мозаїчних творів на території м. Львова» (02.08.2019 № 735).
- «Про збереження керамічного панно «Збір винограду» на будівлі Державного підприємства «Львівське агроторгове підприємство» (16.08.2019 №787).
- «Про погодження Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків пам'яток культурної спадщини на території міста Львова у 2020-2022 рр.» (11.10.2019 №967).
- «Про затвердження переліку мозаїчних творів на території м. Львова» (18.10.2019 № 975).
- «Про надання дозволу Львівському національному університету імені Івана Франка щодо перепоховання на Голосківський цвинтар тлінних останків з території економічного факультету на просп. Свободи, 18» (12.12.2019 № 1150).
- Про надання ЛКП «Археологічно-архітектурна служба м. Львова» функцій замовника виконання відновлювальних робіт та реконструкції скульптури «Русалка Дністрова», яка розташована між м. Пустомити та с. Солонка Пустомитівського району Львівської області (при в'їзді до с. Наварія) (20.12.2019 № 1188)
- «Про організацію у 2020 році заходів з популяризації, збереження та ревіталізації матеріальної, нематеріальної культурної спадщини та природної спадщини» (20.12.2019 №1187).
- «Про передачу капітально відремонтованої території пл. Митної» (09.12.2019 №1121)
- «Про передачу на баланс Галицькій районній адміністрації основних засобів» (09.12.2019 № 1122) передача плит на вул. Замарстинівській)
- «Про передачу Галицькій районній адміністрації об'єкта «Капітальний ремонт сходів на пл. Князя Ярослава Осмомисла» витрат, пов'язаних з виконанням робіт, та надання функцій замовника на проведення експертної оцінки».

А також проект ухвали «Про затвердження Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків – пам'яток культурної спадщини на території м. Львова у 2020-2022 роках» (26.12.2019).

Забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини

Укладено **105** охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з власниками (користувачами) пам'яток та укладено **42** попередніх договорів про укладення в майбутньому охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з користувачами пам'яток архітектури.

Складено **171** протокол про адміністративні правопорушення у сфері охорони культурної спадщини та сформовано адміністративні справи. Внаслідок накладання штрафних санкцій до міського бюджету надійшло близько **53 000** грн. Підготовлено та організовано роботу 29 засідань адміністративної комісії при виконавчому комітеті Львівської міської ради (утворена Рішенням виконкому № 228 від 02.03.2018 р.), за результатами якої прийнято **164** постанов на фізичних осіб на суму **246 551** грн, прийнято **7** рішень щодо юридичних осіб на суму **1 037 000** грн.

Подано **57** звернень до правоохоронних органів та установ (ДАБІ) стосовно вжиття заходів по проведенню самовільних робіт на пам'ятках.

Участь в роботі комісій, робочих груп, секторів, консультативних рад

Працівники управління брали участь у роботі:

- міжвідомчих комісій при районних адміністраціях Галицького, Личаківського, Франківського районів та міській міжвідомчій комісії;
- комісії з видачі паспортів на встановлення відкритих літніх майданчиків у м. Львові біля об'єктів ресторанного господарства для здійснення підприємницької діяльності;
- робочої групи з попереднього розгляду документів для розміщення реклами та погодження проектів вивісок;
- секторі погодження інженерних мереж Львова;
- робочій групі з питань встановлення інформаційних та меморіальних таблиць;
- аукціонній комісії при управлінні комунальної власності;
- комісії з підготовки пропозицій для надання в оренду майна територіальної громади м. Львова при управлінні комунальної власності.

Управління організувало роботу комісій:

- адміністративної комісії при виконавчому комітеті Львівської міської ради (утворена Рішенням виконкому № 228 від 02.03.2018 р.);
- з визначення коефіцієнтів культурної цінності будинків-пам'яток архітектури, історії;
- комісії з визначення відповідності об'єктів культурної спадщини критеріям пам'ятки при управлінні охорони історичного середовища Львівської міської ради (25.09.2019).

Підготовлено історичну довідку та акт технічного стану, подано пропозицію щодо щойно виявленого об'єкта культурної спадщини на вул. Коновальця, 21 у м. Львові.

У 2019 році управління подало в Департамент архітектури та розвитку містобудування Львівської обласної державної адміністрації пропозиції та облікову документацію щодо внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України 17 об'єктів культурної спадщини за такими адресами:

- м. Львів, вул. Братів Рогатинців,22;
- м. Львів, пр. Свободи,21;
- м. Львів, вул. Тобілевича,9;
- м. Львів, пл. Ринок,25;
- м. Львів, вул. П. Дорошенка,6;
- м. Львів, вул. Шевська, 6;
- м. Львів, вул. Сербська,8;
- м. Львів, вул. Руська,6;
- м. Львів, пл. Ринок,27;

- м. Львів, вул. Гнатюка, 2;
- м. Львів, вул. М. Туган-Барановського, 7;
- м. Львів, вул. І. Франка, 125;
- м. Львів, вул. Бандери, 2;
- м. Львів, вул. Курбаса, 3;
- м. Львів, вул. Дорошенка, 19;
- м. Львів, вул. Хмельницького, 56;
- м. Львів, вул. Листопадового Чину, 26.

При управлінні охорони історичного середовища Львівської міської ради працювала науково-консультативна рада, яка складається з провідних науковців в галузі реставрації та збереження культурної спадщини, представників громадських організацій, членів ІКОМОС. Всі важливі питання щодо збереження об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, проекти нового будівництва чи важливих реставраційних робіт розглядалися на засіданнях науково-консультативної ради. У 2019 році проведено 5 засідань науково-консультативної ради, на яких розглянуто 17 питань.

Участь у реалізації програм соціально-економічного та культурного розвитку міста

Управління брало участь у реалізації наступних програм:

- Комплексної стратегії розвитку Львова 2012-2025 рр.;
- Інтегрованої концепції розвитку центральної частини Львова, яка затверджена ухвалою Львівської міської ради № 429 від 21.04.2011 р. «Про затвердження Інтегрованої концепції розвитку центральної частини Львова»;

Для реалізації даних програм управління виконувало функції замовника на розроблення проектно-кошторисної документації та проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток архітектури, містобудування, історії, монументального мистецтва.

Продовжувалась робота щодо узгодження і обговорення опрацьованого історико-архітектурного опорного плану м. Львова.

На замовлення управління розроблена проектно-кошторисна документація (ПКД) на такі об'єкти:

Коригування проектно-кошторисної документації:

1. Ремонтно-реставраційні роботи костелу Домініканців з келіями (костьол Домініканців з келіями) на пл. Музейній, 3 (коригування).
2. Реставрація та консервація руїн Високого Замку (коригування).
2. Ремонтно-реставраційні роботи палацу на вул. М. Коперника, 15 (коригування).
3. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на пл. Генерала Г. Григоренка, 2, 4, охоронний № 765 (коригування).
4. Ремонтно-реставраційні роботи храму св. Миколая на вул. Б. Хмельницького, 28 (Миколаївська церква) (коригування).
5. Ремонтно-реставраційні роботи будинку на просп. Свободи, 18 (вул. Театральна, 17) (коригування).

Замовлення на виготовлення проектно-кошторисної документації для виконання реставраційно-ремонтних робіт храмів – пам'яток культурної спадщини:

1. Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури національного значення - костелу св. Казимира на вул. М. Кривоноса, 1, охоронний № 1327.

2. Ремонтно-реставраційні роботи приміщень пам'ятки архітектури місцевого значення - колишніх келій костелу Казимира на вул. М. Кривоноса, 1, охоронний № 139.
3. Реставраційно-ремонтні роботи пам'ятки архітектури національного значення - храму Св. Софії на вул. І. Франка, 121-А, охоронний № 362.
4. Ремонтно-реставраційні роботи костелу Петра і Павла ордену Єзуїтів на вул. Театральній, 11.
5. Ремонтно-реставраційні роботи пам'ятки архітектури національного значення - колишнього костелу Магдалини на вул. С. Бандери, 8 (10), охоронний № 345.

Замовлення на виготовлення проектно-кошторисної документації для виконання реставраційно-ремонтних робіт будинків – пам'яток культурної спадщини:

1. Реставраційно-ремонтні роботи будинку-пам'ятки архітектури на вул. Б. Хмельницького, 11, охоронний № 360.
2. Реставраційно-ремонтні роботи будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на пл. Данила Галицького, 1, охоронний № 63.
3. Реставраційно-ремонтні роботи фасадів пам'ятки архітектури місцевого значення - будинку колишнього страхового товариства «Дністер» на вул. Руській, 20, охоронний № 250.
4. Ремонтно-реставраційні роботи фасадів будинку - пам'ятки архітектури національного значення на вул. Вірменській, 21 (вул. Друкарська, 6), охоронний № 1255.
5. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. К. Левицького 10, охоронний № 170/1.
6. Реставрація фасадів у будинку-пам'ятці архітектури на вул. Галицькій, 1 (пл. Ринок, 22).

Замовлення на виготовлення проектно-кошторисної документації для виконання реставраційно-ремонтних робіт сходових клітин пам'яток культурної спадщини:

7. Ремонтно-реставраційні роботи сходової клітки пам'ятки архітектури ХХ ст. (охоронний № 391) будинку страхового товариства "Дністер" на вул. Руській, 20 у м. Львові (1-а міська поліклініка) Ремонтно-реставраційні роботи будинку пам'ятки архітектури на вул. С. Крушельницької, 1 (охоронний № 734).

Звіт про археологічні дослідження:

Археологічні дослідження території між вул. Князя Романа та пл. Галицькою.

Розроблено ПКД на виконання ремонтно-реставраційних робіт балконів (9 балконів на 3-х будинках):

1. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку пам'ятки архітектури місцевого значення на просп. Т. Шевченка, 14 (охоронний № 403).
2. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку пам'ятки архітектури місцевого значення на просп. Т. Шевченка, 16 (охоронний № 404).
3. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Д. Менделєєва, 9 (охоронний № 202).

На виконання Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків пам'яток культурної спадщини на території міста Львова у 2020-2022 рр., затвердженої рішенням виконавчого комітету Львівської міської ради від 11.10.2019 № 967, замовлено розроблення проектно-кошторисної документації на **29** балконів головних фасадів на **5** житлових будинках.

1. Реставрація балконів та еркерів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Я. Стецька, 4, охоронний № 905.
 2. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. П. Куліша, 47 охоронний № 1578.
 3. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. І. Франка, 15, охоронний № 324.
 4. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на пл. Шашкевича, 2, охоронний № 744.
 5. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Свенціцького, 8, охоронний № 1357.
- Всього розроблено ПКД на виконання ремонтно-реставраційних робіт **38** балконів на **8** будинках.

На основі розробленої ПКД виконано або триває виконання ремонтно-реставраційних робіт на наступних об'єктах, де управління виконувало функції замовника, а саме:

ХРАМИ:

1. Реставраційно-ремонтні роботи колишнього костелу св. Миколая пам'ятки архітектури національного значення на вул. М. Грушевського, 2 (охоронний № 349).
2. Ремонтно-реставраційні роботи костелу Домініканців з келіями (костьол Домініканців з келіями) на пл. Музейній, 3.
3. Ремонтно-реставраційні роботи приміщень пам'ятки архітектури місцевого значення - колишніх келій костелу Казимира на вул. М. Кривоноса, 1, охоронний № 139.
4. Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури національного значення - костелу св. Казимира на вул. М. Кривоноса, 1, охоронний № 1327.
5. Ремонтно-реставраційні роботи даху костелу св.Казимира на вул.М.Кривоноса,1 (2018-2019).
6. Реставраційно-ремонтні роботи храму Святої Трійці на вул. Тершаковців,1-а (2018-2019).
7. Реставраційно-ремонтні роботи даху пам'ятки архітектури місцевого значення - колишніх келій костелу Францисканок на вул. М. Лисенка, 45 (43) (охоронний № 1625).

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ: реставрація 7-ми житлових будинків – пам'яток архітектури, а саме фасадів та дахів:

1. Ремонтно-реставраційні роботи фасадів будинку на вул. Підвальної, 9 (2018-2019).
2. Реставрація фасадів та даху будинку на вул. П. Саксаганського, 11 (2018-2019).
3. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури національного значення на пл. Ринок, 13, охоронний № 326/12.
4. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. І. Франка, 43 охоронний № 1060.
5. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. П. Дорошенка, 19, охоронний № 94.
6. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Генерала Т. Чупринки, 6 охоронний № 1009.
7. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури національного значення на пл. Ринок, 5, охоронний № 326/4.

ЖИТЛОВО-АДМІНІСТРАТИВНІ:

1. Реставраційно-ремонтні роботи даху та куполу будинку-пам'ятки архітектури на пл. А. Міцкевича, 6/7 (2018-2019).

АДМІНІСТРАТИВНІ БУДИНКИ:

1. Ремонтно-реставраційні роботи будинку на просп. Свободи, 18 (вул. Театральна, 17) (гідроізоляція фасадів) (2018-2019).
2. Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури на просп. Т. Шевченка, 23.
3. Реставраційно-ремонтні роботи фасадів пам'ятки архітектури місцевого значення- будинку колишнього страхового товариства «Дністер» на вул. Руській, 20, охоронний № 250.
4. Реставраційно-ремонтні роботи пам'ятки архітектури ХХ ст. (охоронний № 391) будинку страхового товариства "Дністер" на вул. Руській, 20 (1-а міська поліклініка) (завершення реставрації вікон) (2018-2019).
5. Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури на вул. І. Франка, 25 (дах) (2018-2019).

ГРОМАДСЬКІ ПРОСТОРИ:

1. Капітальний ремонт сходів на пл. Князя Ярослава Осмомисла (2018-2019).
2. Реставрація та консервація руїн Високого Замку (роботи призупинено, на замовлення управління проведено коригування проектно-кошторисної документації) (2018-2019).
3. Розпочато капітальний ремонт території між вул. В. Винниченка і оборонним муром ансамблю Бернардинів.

БАЛКОНИ ТА ЕРКЕРИ:

1. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. У. Самчука, 4, охоронний № 1367.
2. Капітальний ремонт балконів житлового будинку на вул. Уласа Самчука, 2.
3. Капітальний ремонт балконів житлового будинку на вул. І. Рутковича, 6 (2018-2019).
4. Реставрація балконів у будинку-пам'ятці архітектури на вул. О. Фредра, 4-А (2018-2019).
5. Реставрація балконів у будинку-пам'ятці архітектури на вул. О. Фредра, 4 (2018-2019).
6. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку № 35 на вул. С. Бандери (2018-2019).
7. Реставрація балконів у будинку-пам'ятці архітектури на вул. Б. Лепкого, 10 (2018-2019).
8. Реставрація балконів у будинку-пам'ятці архітектури на вул. Б. Лепкого, 12 (2018-2019).
9. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Князя Романа, 12/14.
10. Реставрація фасадів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Б. Хмельницького, 49, охоронний № 365.
11. Реставрація еркера та балкону будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Театральній, 3 охоронний № 290.
12. Реставрація балконів та еркера будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. П. Дорошенка, 11 охоронний № 90.
13. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на пл. Генерала Г. Григоренка, 2, 4, охоронний № 765.
14. Реставрація балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. О. Кониського, 6, охоронний № 2130.
15. Реставрація еркерів та балконів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на пл. Галицькій, 7, охоронний № 878.

У 2019 році розпочато реставрацію та капітальний ремонт 72 балконів на 15 будинках міста Львова. Завершено реставрацію і капітальний ремонт **48** балконів на **12** житлових будинках міста. Триває (заплановано завершити) реставрацію та капітальний ремонт **24** балконів головних фасадів на **3** житлових будинках, роботи будуть завершені у 2019 р. На замовлення управління розроблено проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт та реставрацію **9** балконів на **3** будинках міста.

На виконання Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків пам'яток культурної спадщини на території міста Львова у 2020-2022 рр., затвердженої рішенням виконавчого комітету Львівської міської ради від 11.10.2019 № 967, замовлено розроблення проектно-кошторисної документації на **29** балконів на **5** житлових будинках. Всього розроблено ПКД на виконання ремонтно-реставраційних робіт **38** балконів на **8** будинках.

Працівники управління здійснюють супровід проектування, забезпечують експертизу проекту, проводять тендерні закупівлі та здійснюють підготовку документів на отримання дозволів. Також здійснюють супровід та контроль виконання ремонтно-реставраційних робіт.

Окрім того, управління виконувало функцію замовника на придбання меморіальних плит та встановлення на вул. Замарстинівській.

На виконання функції замовника управління уклало **161** договір.

Міжнародна співпраця

у галузі охорони і використання об'єктів культурної спадщини

У рамках проекту «Спільна спадщина», за кошти Міністерства культури та національної спадщини Польщі та Інституту «Полоніка», проведено роботи з збереження історико-культурної спадщини м. Львова, зокрема:

Реалізовано черговий (12-й етап) спільних професійних, комплексних ремонтних і реставраційних робіт на Личаківському цвинтарі, а саме оновлення 9 могил і надгробків (перелік об'єктів у додатку № 4).

Проведено перший етап спільних професійних, комплексних ремонтних і реставраційних робіт на Янівському цвинтарі.

Продовжено реставрацію вітражу та черговий етап консерваційних робіт з відновлення кам'яних скульптур і дослідження дерев'яних меблів та у Латинському кафедральному соборі Успіння Пресвятої Діви Марії на пл. Катедральній, 1.

У інтер'єрі Вірменського кафедрального собору Успіння Пресвятої Богородиці на вул. Вірменській, 7 був проведений 13-й етап консерваційних робіт запрестольного образу Яна Генріка Розена та проведено консервацію мозаїки.

У Костелі Петра і Павла ордену оо. Єзуїтів на вул. Театральній, 11 у м. Львові проведено черговий (8-й) етап консервативних робіт фресок склепіння.

Розпочато комплекс професійних консерваційних робіт сходів на вул. Личаківській, 49а.

Проведено перший етап консерваційних робіт настінної поліхромії Яна Генріка Розена в колишньому костелі Марії Магдалини на вул. Бандери, 8(10).

Виконано комплексні наукові дослідження та реставрацію стелі королівської зали в палаці Корнякта на пл. Ринок, 6.

Завершено реставрацію каплиці Сикстів.

За кошти Міністерства культури та національної спадщини республіки Польщі, у рамках проекту «Спільна спадщина» у 2019 році виконано робіт на суму **6 290 970 грн.** (2017 р. - 10 922 250 грн., 2018- 15 131 992 грн.)(розрахунок, згідно з курсом НБУ 6,09 (1 033 000 zł).

Популяризація, залучення громадськості до програм (проектів) та обмін досвідом у галузі охорони культурної спадщини і інтегрованого розвитку міста

Проводилась робота з мешканцями щодо участі у Програмах оновлення та проведення ремонтно-реставраційних робіт вікон та брам. Власники долучилися до реставрації 33 дерев'яних та металевих брам (тривають роботи з відновлення 8 брам), 32 вікон (тривають роботи з відновлення 20 віконних заповнень). Програма реалізовувалась ЛКП «Археологічно-архітектурна служба м. Львова» за кошти бюджету розвитку міського бюджету м. Львова (70%) та мешканців (30%).

Проведено ряд обговорень щодо впровадження Програми співфінансування балконів пам'яток культурної спадщини, збереження історичних мозаїчних творів на території м. Львова та щодо підвищення штрафів за нищення пам'яток архітектури.

Розпочато серію обговорень щодо збереження, відновлення та посилення контролю на історичних пам'ятках. Однією з тем було – «Підвищення розміру штрафів за нищення пам'яток архітектури / зміни до Законодавства».

За участі громадськості проведено Засідання Комісії з визначення відповідності об'єктів культурної спадщини ознакам пам'ятки. На розгляд Комісії запропоновані об'єкти м. Львова для визначення відповідності їх ознакам пам'ятки: кладовище Старого Знесіння у м. Львові, житловий будинок на вул. Стрийській, 18, вулиці М. Мартовича, О. Поповича, Л. Глібова, Каліча Гора, М. Драгоманова у м. Львові.

Спільно з Національною спілкою архітекторів України організовано семінар на тему "Захист історичних будівель від вологи". Доповідачами виступили міжнародні експерти, доктори Варшавської Політехніки. Теорія - доктор Агнешка Калішук-Вітецька. Практика і застосування - Томаш Матушевські.

Продовжено співпрацю в рамках Проекту Європейського Союзу «ReHERIT – спільна відповідальність за спільну спадщину», де управління є головним партнером. Партнери: Центр міської історії Центрально-Східної Європи, Лабораторія міського простору та міська рада м. Умань.

Працівниками управління постійно надавались фізичним та юридичним особам консультації з питань збереження та реставрації об'єктів культурної спадщини, у т. ч. під час проведення тематичних зустрічей і семінарів. Окрім того, управління взяло участь у звітних зустрічах з мешканцями та Львівськими міськими комунальними підприємствами.

На особистий прийом начальника управління звернулося 155 фізичних та юридичних осіб. Проведено 17 прес-конференцій на об'єктах, які реставрували, 6 радіо - та телеефірів, надано 136 коментарів для ЗМІ.

Залучено громадськість до обговорення історико-архітектурного опорного плану міста Львова (вересень, листопад), проектів облаштування громадських просторів.

18.04.2019 в рамках відзначення року І. Левинського управління охорони історичного середовища спільно з Львівською обласною організацією Національної спілки архітекторів України Семінар на тему: «НОВЕ ЖИТТЯ ПАМ'ЯТОК» до Міжнародного дня пам'яток і визначних місць, який відзначається щороку 18 квітня. Спрямований на підвищення обізнаності громадськості з різноманітним культурної спадщини, її вразливістю та необхідністю ефективних зусиль заради збереження її для подальших поколінь. Міжнародний день пам'яток і визначних місць відзначається з ініціативи Міжнародної ради з питань охорони пам'ятників і визначних місць (ІКОМОС), внесеної 18 квітня 1982 року. Рішення про відзначення дати було прийнято Генеральною Асамблеєю ЮНЕСКО у 1983 році. В Україні цей день має назву «День пам'яток історії та культури» і встановлений відповідно до

Указу Президента України від 23 серпня № 1062/99, його відзначають щорічно 18 квітня.

Управління організувало ряд семінарів для виконавців реставраційних робіт, авторів проектно-кошторисної документації з залученням фахівців Львівської філії ДП «Укрдержбудекспертиза» та спеціалістів управління фінансового контролю Львівської міської ради (05.02.2019, 12.02.2019, 19.02.2019, 18.03.2019, 18.04.2019, 30.05.2019, 19.07.2019, 29.11.2019).

До 21 річниці перебування Ансамблю історичного центру Львова у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (5 грудня 2019 року) управління опублікувало короткий архівний відеоролик з архітектурою Львова.

Також представники управління взяли участь в ефірі Львівського радіо, присвяченому 21-й річниці внесення Ансамблю історичного центру Львова під егіду ЮНЕСКО. А саме інформували про статус об'єкта всесвітньої спадщини і його вплив на місто. Як воно - жити на території пам'ятки світової спадщини?

Участь і виступ на семінарі «Правові аспекти охорони культурної спадщини. Практичний вимір», який відбувся у м. Одесі. (11.07-12.07.2019).

Участь у засіданні круглого столу «Органи місцевого самоврядування та охорона культурної спадщини. Актуальні питання». Робота з аварійними та потенційно небезпечними ситуаціями на пам'ятках - основна тема семінару. Проекти благоустрою – як форма збереження пам'яток та історичного середовища. Питання створення муніципальної реставраційної майстерні. (м. Одеса, 12.12.2019).

Участь в дискусії «Наша не наша спадщина» про спадок радянського періоду.

А також в дискусії на тему «Яким є майбутнє колишніх тюрем у сучасних містах?».

На виконання рішення Виконавчого комітету Львівської міської ради «Про затвердження зразка інформаційного знака для розміщення на пам'ятках культурної спадщини у м. Львові» здійснено ознакування пам'яток культурної спадщини. Ознаковано 332 пам'ятки культурної спадщини.

Співпраця з органами охорони культурної спадщини вищого рівня та іншими інституціями з питань збереження пам'яток культурної спадщини

Участь в засіданні Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини у Львівській області при департаменті архітектури та розвитку містобудування Львівської обласної державної адміністрації.

Подання в Департамент архітектури та розвитку містобудування Львівської обласної державної адміністрації пропозицій та облікової документації для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єктів культурної спадщини м. Львова.

Зустріч із Предстоятелем ПЦУ блаженнішим митрополитом Епіфанієм. Обговорення спільних кроків щодо якісного оновлення архітектурних комплексів Успенської церкви на вул. Руській та храму і монастиря святого Іоана Золотустого на вул. Лисенка.

Зустріч з представниками Міністерства розвитку громад та територій щодо змін Державних будівельних норм.

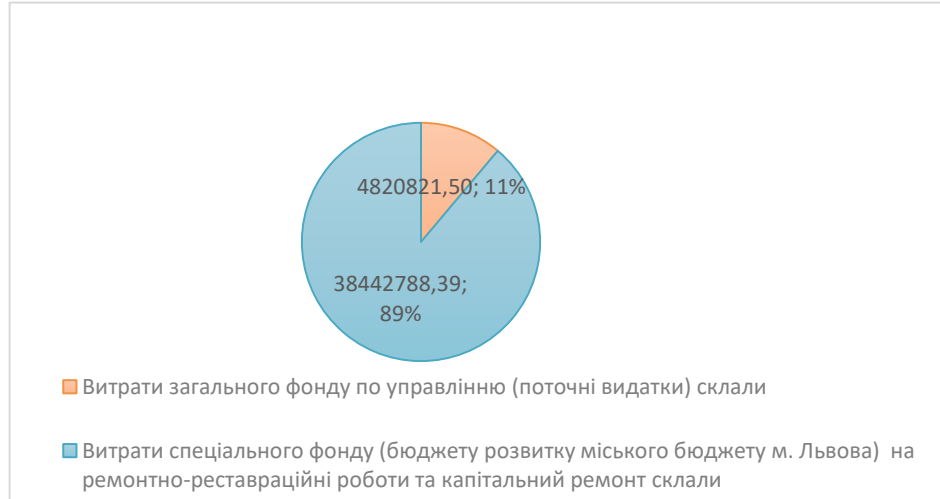
17 травня 2019 - представники міської влади та громадських організацій в Першій львівській медіатеці презентували велике соціологічне дослідження про спадщину Львова "Культурна спадщина Львова: знати, щоб планувати".

Фінансові показники управління у 2019 році

Витрати загального фонду по управлінню (поточні видатки) склали - **4 820 821, 50** грн.

Витрати спеціального фонду (бюджету розвитку міського бюджету м. Львова) на ремонтно-реставраційні роботи та капітальний ремонт склали - **38 442 788, 39** грн.

Діаграма №2.

Судова практика

З метою захисту пам'яток культурної спадщини управління від свого імені виступає стороною (позивачі, відповідачі) або третьою особою, яка заявляє / не заявляє самостійні вимоги на предмет спору на стороні позивача / відповідача у судах загальної юрисдикції.

До таких категорій справ належать справи: про відновлення пам'яток, про адміністративні правопорушення, про оскарження рішень, дій посадових осіб, про спонукання до вчинення дій. Взято участь у **52** судових засіданнях.

Зокрема взято участь розгляді справи щодо скасування наказу Міністерства культури України про внесення вілли «Люсія» на вул. Свенціцького, 16 до пам'яток культурної спадщини та подано позов про відновлення пам'ятки культурної спадщини на вул. К. Левицького, 10 у м. Львові.

Основні завдання управління на 2020 рік.

- У рамках реалізації заходів Комплексної стратегії м. Львова 2012-2025 р. р., Інтегрованої концепції розвитку центральної частини Львова, розділи «Культурна спадщина та житлове господарство», «Громадський простір» і на виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку м. Львова, за напрямком «Культурна спадщина» планується реалізація проектів з реставрації окремих елементів пам'яток, розпочатих у 2019 році (за наявності бюджетних призначень): балконів, дахів, скульптур, фасадів, проектів щодо впорядкування територій, на які у 2019 році опрацьовано ПКД. Управління виконуватиме функції замовника, здійснюватиме супровід проведення робіт.
- Затвердження історико-архітектурного опорного плану м. Львова у Центральному органі охорони культурної спадщини.
- Проведення інформаційно-просвітницької роботи з власниками та користувачами пам'яток.

**Робота підпорядкованих управлінню структурних підрозділів
ЛКП «Археологічно-архітектурна служба м. Львова» та
ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»**

ЛКП «Археологічно-архітектурна служба м. Львова»

У звітному періоді (2019 рік) чистий дохід Львівського комунального підприємства «Археологічно-архітектурна служба м. Львова» від надання послуг юридичним і фізичним особам склав 687,00 тис. грн.

На замовлення юридичних і фізичних осіб ЛКП «ААС» у 2019 році виготовило:

- 36 актів технічного стану пам'яток культурної спадщини;
- 19 паспортів пам'яток культурної спадщини;
- 1 паспорт кольорового опорядження фасаду;
- 1 проект влаштування вітрини;
- 1 паспорт малої архітектурної форми (вивіски);
- проведено авторський нагляд за ремонтно-реставраційними роботами ділянки могил Січових Стрільців (пам'ятка історії) на полі № 38 Янівського цвинтаря.

З 01 квітня 2018 року ЛКП «Археологічно-архітектурна служба м. Львова» розпочала реалізацію програми співфінансування проведення ремонтно-реставраційних робіт входних дверей та в'їзних брам. У 2019 році прийом заявок на участь у програмі співфінансування тривав до 29 березня 2019 року.

У 2019 році прийнято 208 заявок на участь у програмі співфінансування робіт по дверях і брамах. Впродовж 2019 року укладено 37 договорів на виконання ремонтно-реставраційних робіт загальною вартістю 2 035 544,12 грн., з якої частка фінансування із міського бюджету становила 1 464 021,56 грн., частка мешканців, відповідно, 607 305,20 грн.

01 лютого 2019 року ЛКП «Археологічно-архітектурна служба м. Львова» запустило для мешканців будинків на території історичного ареалу м. Львова програму співфінансування реставрації дерев'яних вікон і заміни пластикових склопакетів на дерев'яні.

Прийнято 50 заявок по реставрації і заміні вікон: 4 заявки на заміну металопластикових вікон на нові дерев'яні та 46 заявок на реставрацію старих дерев'яних заповнень. Впродовж 2019 року укладено 13 договорів на проведення робіт на загальну суму 752 834,22 грн., з якої частка міського бюджету становить 462 614,52 грн., частка мешканців – 244 647,62 грн.

ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»

У 2019 році з метою збереження культурної спадщини на території ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»» виконано наступні роботи з благоустрою та впорядкування території музею:

- **ремонт пам'ятників:**
 1. Надгробок Єви Кук-Медвідь (поле №8) - довголітнього члена ОУН, сестри останнього Головнокомандувача УПА Василя Кука, дружини члена ОУН Михайла Медвідя;
 2. Надгробок Корнилія Скоробогатого (поле №21) – рідного брата бабці Євгена Коновальця;
 3. Надгробок Стефана Скоробогатого (поле №12) – професора, учителя семінарії у Львові, рідного брата бабці Євгена Коновальця;
 4. Надгробок Тараса Шухевича (поле №4) – піаніста, педагога, професора Вищого музичного інституту ім.М.Лисенка, сина етнографа і громадського діяча Володимира Шухевича, рідного дядька головнокомандувача УПА Романа Шухевича;
 5. Надгробок Івана Гуркевича (поле №22) – співзасновника Головної Руської Ради;
 6. Надгробок Миколи Голубця (поле №1) – історика, мистецтвознавця, письменника.
 7. Надгробок Еміля Юзичинського (поле №52) – священика.
 8. Надгробок Ілярія Медвідя (поле №12) – надградного скарбового уряду.
- **замощення бетонною та базальтовою бруківкою алей між полями:**
 - №№1 і 1а;
 - №№9 і 14;
 - №№10 і 14;
 - №№14 і 19;
 - №№20 і 21;
 - №№21 і 22;
 - №№50 і 51;
 - №№52 і 53;
 - №№52 і 75;
 - №№53 і 54;
 - роздоріжжя між полями №№70,71 і 77.
- **облаштування площі між полями №1,1а,1б.**
- **замощення бруківкою території, прилеглої до Поля Почесних поховань №76 (нижній рівень Меморіалу воїнів УГА, поховання учасників АТО і ООС);**
- **ремонт огорожі Личаківського цвинтаря з боку вул. Мечнікова;**
- **ремонт огорожі Личаківського цвинтаря з боку вул. Вахнянина;**
- **встановлення 2 надгробків учасникам АТО генерал-майору С.Кульчицькому та полковнику А. Соколенку на Полі Почесних поховань №67;**
- **встановлення 3 надгробків - воїнам УПА Мочураду М., Онищаку Д. та двом невідомим воїнам УПА на Полі Почесних поховань №86-А.**
- **встановлення надгробка на віднайденому місці поховання Теодора Вовчака (поле №50) – актора, диригента;**

- **реконструкція** вхідних воріт з боку вул.Вахнянина з метою облаштування входу для відвідувачів родинних поховань;
- **облаштування сходів** для відвідувачів родинних поховань на полі №76;
- **озеленення території:**
 - висаджування дерев і кущів при головних алеях;
 - висаджування декоративних дерев на площі між полями №1,1а,1б;
 - висаджування кущів на території прилеглий до поля №83.
- **зрізка фаутичних дерев.**

На території Личаківського цвинтаря виконано робіт на суму 2387,8 тис.грн.

Начальник управління
охорони історичного середовища

Л. Онищенко-Швець